

Ystad kommuns handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

Fastställt av kommunfullmäktige 2009-04-16 § 38

Ystad kommuns riskinventering finns som särskild handling

<i>Postadress</i>	<i>Besöksadress</i>	<i>Telefon</i>	<i>Telefax</i>
Ystads Kommun IT-avdelningen 271 80 YSTAD	Tobaksgatan 11	0411 - 577007 0709 - 477007	0411 - 577019

Innehållsförteckning

1. Bakgrund och avgränsningar	sidan 3
1.1 Inledning	sidan 3
2. Mål och syfte	sidan 5
2.1 Nationella mål	sidan 5
2.2 Syftet för Ystads kommun	sidan 5
2.3 Ystads kommun mål – översiktsmål	sidan 5
3. Ansvar	sidan 7
3.1 Ansvar och roller i säkerhetsarbetet	sidan 8

1. Bakgrund och avgränsningar

1.1 Inledning

Samhället har alltid drabbats av olyckor som medfört större eller mindre skador på människor, egendom eller miljö. Möjligheten att minska antalet olyckor ligger framförallt i utmaningen att ändra på normer, attityder och vanor i vårt beteende. Människan är både producent och konsument av olyckor men istället för att fråga vilken risknivå som är acceptabel bör man fråga – ”Vilken säkerhet vill samhället ha?”

Sedan den 1 januari 2004 gäller lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Syftet med Lagen om skydd mot olyckor är precis detsamma som syftet med det här handlingsprogrammet, nämligen att:

- minska antalet dödsolyckor
- minska att antalet människor skadas på grund av en olycka, och om människor ändå skadas, minska konsekvenserna av skadan
- minska miljö- och egendomsskador till följd av olyckor.

Denna lag ersätter den gamla Räddningstjänstlagen och ställer tydligare krav på den enskilde individen och dennes ansvar att skydda sig mot olyckor. Med enskild avses t.ex. privatpersoner, företag och organisationer. Kommunen ska utöva tillsyn.

Lagen innebär att Ystads kommun både är myndighet, i egenskap av tillsynsutövare, och enskild, i egenskap av fastighetsägare och verksamhetsutövare.

En av de viktigaste intentionerna med den nya lagen är det ökade ansvaret för den enskilde, dennes planering av åtgärder före, under och efter olyckan, målstyrning och den ökade flexibiliteten i de lokala lösningarna.

Det är ett uttalat ansvar för kommunen avseende samordning och samverkan i ett brett perspektiv. Det är också viktigt att påpeka att detta inte bara gäller bränder utan alla typer av olyckor. Vi inom Ystads kommun ska främja säkerheten för alla dem som bor eller vistas i kommunen.

Förbundsdirektionen i Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund (SÖRF), är ansvarig nämnd för räddningstjänsten. Direktionen har ett lokalt tillsynsansvar och ger mål och övergripande anvisningar för räddningstjänsten, det förebyggande brandskyddet och sotningsverksamheten.

Kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för försäkringsfrågor, kommunens krishantering samt kommunens riskhanteringsarbete.

Detta handlingsprogram är det första som är framtaget enligt Lagen om Skydd mot Olyckor (LSO). Programmet bygger på en aktuell riskinventering som gjordes under 2004 till 2008. Inventeringen har reviderats under hösten 2006. Riskinventeringen finns som en separat sekretessklassad handling, ”Riskinventering Ystads kommun”.

I LSO anges att ett handlingsprogram ska upprättas.

3 kap 3§

En kommun ska ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet. I programmet ska anges mål för kommunens verksamhet samt de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsats. I programmet ska också anges hur kommunens förebyggande verksamhet är ordnad och hur den planerats.

Handlingsprogrammet ska antas av kommunfullmäktige för varje ny mandatperiod. Innan programmet antas ska samråd ha skett med de myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse i saken.

Kommunfullmäktige kan uppdra åt kommunal nämnd att under perioden anta närmare riktlinjer. I ett kommunalförbund ska handlingsprogrammet antas av den beslutande församlingen.

Regeringen får, om det finns synnerliga skäl, på framställning av den myndighet som regeringen bestämmer besluta om ändring av ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet.

Sett till konsekvenser för människors liv och hälsa, står olyckor som föranleder räddningsinsats för cirka en fjärdedel av de konsekvenser som olyckor totalt sett orsakar. Avseende konsekvenser på egendom är andelen större och beträffande miljön är proportionerna okända.

LSO anger att handlingsprogrammet minst ska omfatta sådana olyckor/risker, som kan föranleda räddningstjänst. Ystad kommuns riskinventering omfattar även risker vilka inte behöver medföra en räddningstjänstinsats.

I handlingsprogrammet och riskinventeringen finns följande avgränsningar:

- Arbetet har omfattat Ystad kommuns verksamheter
- Övriga risker diskuteras översiktligt, men hanteras inte i riskinventeringen.
- De risker som uppkommer vid krigstid behandlas inte
- Malmö- Sturups flygplats behandlas inte som fysiskt objekt, utan omnämns som ett översiktligt problem med att luftfartstrafiken geografiskt berör kommunen
- Terrorhandlingar, och med dem jämförbara, diskuteras endast översiktligt då dessa inte ingår i riskinventeringen.

2. Mål och syfte

2.1 Nationella mål

I lagstiftningen (LSO) finns två paragrafer som ska tolkas som nationella mål:

1 kap 1§

Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor

1 kap 3§

Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

2.2 Syftet för Ystads kommun

Ystads kommun ska vara en trygg och säker kommun för alla som bor eller vistas i kommunen. Risker ska kontinuerligt identifieras, värderas och hanteras så att förebyggande åtgärder kan sättas in för att begränsa antalet olyckor.

2.3 Ystad kommuns mål

Människors förmåga att skydda sig själva och andra, miljön samt sin och andras egendom är hög.

Olyckorna ska årligen minska med 10 %.

Aktiviteter för att uppnå målen:

1. I Ystads kommun ska alla ha en trygg och säker miljö. Brand- och andra olycksrisker ska kontinuerligt minskas. Prioriteringen ska ligga på människor, miljö och oersättlig egendom. Detta ska uppnås genom samverkan och samordning mellan kommunens förvaltningar, bolag och andra aktörer.
Ansvarig: Säkerhetschefen
2. Ystads kommun ska årligen inventera, rangordna samt prioritera samtliga risker inom kommunens verksamheter. Dessa ska sedan förses med ett åtgärdsprogram för att, beroende på verksamhetens prioritering, antingen helt tas bort eller reduceras. Revidering ska ske per den 1 oktober.
Ansvarig: Säkerhetschefen
3. De verksamheter som är beroende av att det finns el ska också ta ansvar för att installera avbrottsfri kraft.
Ansvarig: Respektive nämnd

4. Arbetet med att förhindra översvämningar ska kontinuerligt bedrivas. Ledningsnät ska inventeras och vid behov åtgärdas och då dimensioneras för aktuella områden.
Ansvarig: Samhällsbyggnadsnämnden
5. Badplatser, även vid de insjöar som finns i kommunen, och områden där många personer regelbundet vistas, ska vara försedda med skyltar om strömmar, livräddningsredskap och annan materiel som kan förhindra, och/eller, mildra en olycka. Samtliga livräddningsredskap ska kontrolleras på mer frekventa badplatser en gång per vecka och på övriga en gång per månad mellan den 1 maj och den 1 september.
Ansvarig: Samhällsbyggnadsnämnden
6. Att kunna simma är en baskunskap i säkerhet som varje barn i Sverige har rätt att få möjlighet att lära sig. Det framgår av kursplanen för ämnet idrott och hälsa i grundskolan. Det är kommunerna och huvudmännen för de fristående skolorna som ansvarar för att kursplanen följs och för att alla elever ges förutsättningar för att nå upp till målen.
Ansvarig: Barn- och Utbildningsnämnden
7. Kommunens ansvar för att leverera dricksvatten till kommunens invånare ska säkerställas.
Ansvarig: Samhällsbyggnadsnämnden
8. Kommunen ska årligen informera turister om de risker för olyckor som finns. Behovet av åtgärder bör tydliggöras med tanke på befolkningsökning, förändrat levnadssätt med pooler, ökande turism etc. I samband med utbyggnad ska reningsverk, tryckstegringspunkter med mera anpassas för de nya behoven.
Ansvarig: Kultur och Turismnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden
9. Kommuninvånarna ska årligen informeras om de egna åtgärder som kan vidtas före, under och efter en olycka. Detta sker genom information från kommunens säkerhetschef och SÖRF.
Ansvarig: Säkerhetschefen
10. Säkerhetsaspekterna ska alltid beaktas vid arbete med översikts- och detaljplaner samt vid ny- och tillbyggnader inom kommunens verksamheter
Ansvarig: Samhällsbyggnadsnämnden
11. Om olyckor inträffar, ska ett snabbt och effektivt ingripande ske för att begränsa olyckans konsekvenser. Analyser och erfarenheter efter olyckan ska dokumenteras. Verksamheterna ska en gång per år rapportera en sammanställd statistik över olyckor och olyckstillbud till kommunens säkerhetschef.
Ansvarig: Förvaltningscheferna.
12. Ystads kommuns planering ska utgå från den enskildes behov före, under och efter olyckan. Den enskildes eget ansvar för skydd mot olyckor ska tydliggöras och dokumenteras av verksamheterna. Ystads kommun ska verka för att alla samhällssektorer tar ansvar för att individen ska kunna ta sitt ansvar. Den vanli-

gaste dödsorsaken i Sverige är fallolyckor i hemmet. Kommunen ska ta initiativ till att, i samverkan med SÖRF och Ystads Lasarett, utarbeta informationsmaterial samt föreslå åtgärder för att minska olyckorna i hemmet.
Ansvarig: Säkerhetschefen.

13. Klimatfrågornas betydelse i planeringsarbetet ska ökas. Säkerhetschefen ska vara en intern remissinstans för översikts- och detaljplanering. För Ystad kommuns del ska särskilt erosion, översvämning samt en förhöjd vattennivå beaktas.
Ansvarig: Samhällsbyggnadsnämnden.
14. För alla byggnader inom kommunen gäller att utrymningssäkerheten ska vara betryggande, miljön ska vara väl brandskyddad och säker genom att ett systematiskt brandskyddsarbete (SBA) bedrivs.
Ansvarig: Respektive nämnd
15. Larm av olika sorter ska följa den grundstandard som finns utarbetad och beslutad. Standard utöver grundstandard ska beslutas av verksamhetschef före installation.
Ansvarig: Samhällsbyggnadsnämnden.
16. Samverkan ska ske med de aktörer som finns för att begränsa eventuella olycksrisker med vattenskotrar. Information genom foldrar, hemsida och radio ska uppmärksamma alla på vilka regler och bestämmelser som finns.
Ansvarig: Samhällsbyggnadsnämnden.
17. Kommunen ska arbeta för att komma tillrätta med alla de parkeringsproblem som finns i anslutning till de stora stränderna, framförallt i Sandskogen och Sandhammaren.
Ansvarig: Samhällsbyggnadsnämnden.

3. Ansvar

Förbundsdirektionen i Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund (SÖRF), är ansvarig nämnd för räddningstjänsten. Direktionen har ett lokalt tillsynsansvar och ger mål och övergripande anvisningar för räddningstjänsten, det förebyggande brandskyddet och sotningsverksamheten.

Kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för försäkringsfrågor, kommunens krishantering samt kommunens säkerhetsarbete.

Varje förvaltning och bolag inom Ystads kommun äger sitt eget ansvarsområde enligt LSO. Varje organisatorisk enhet ska säkerställa att nödvändig kompetens och utbildningsnivå finns bland personalen. Arbetet med skydd mot olyckor och systematiskt brandskyddsarbete ska integreras i den dagliga verksamheten.

Samordningsfunktionen för åtgärder enligt LSO ligger hos kommunens säkerhetschef.

Inom de olika verksamheterna är det de utsedda säkerhetssamordnarna, vilka ingår i kommunens riskhanteringsgrupp, som ska vara motorer. För all annan verksamhet utanför kommunens ansvar ska, på sikt, ett lokalt råd för riskhantering bildas i samverkan med kommunens företag och samhällets organisationer.

3.1 Ansvar- och roller i säkerhetsarbetet

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer kommunens handlingsprogram.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens säkerhetsarbete. Kommunstyrelsen fastställer de olika policydokument som ska gälla inom säkerhetsområdet.

Nämnder och bolagsstyrelser

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att kontrollera säkerhetspolicyn inom sina respektive verksamhetsområden. Rapportering av nämnders/styrelsers säkerhetsarbete ska utföras i enlighet med kommunens ledningssystem. Alla skadekostnader ska särredovisas, både kostnader som ligger över och under självrisk.

Kommundirektör

Kommundirektören ansvarar för samordning, utveckling, utbildning, rådgivning och uppföljning av säkerhetsarbetet hos förvaltningar och bolag. Riktlinjer och anvisningar för kommunens säkerhetsarbete beslutas av kommundirektören. Dessa kommer före beslut att diskuteras i kommunens riskhanteringsgrupp.

Kommunens säkerhetschef

Säkerhetschefen ska, under kommundirektören, leda allt säkerhetsarbete enligt de lagar och bestämmelser som finns. Säkerhetschefen är föredragande i dessa frågor och ansvarig för den samverkan som behövs med övriga företag och myndigheter. Säkerhetschefen leder också den strategiska ledningsstab som ska förstärka kommundirektören vid ledning av olika störningar och händelser. Säkerhetschefens bemyndiganden fastställs av kommundirektören och tydliggörs i organisationen.

Förvaltningar/teamen och bolagen

Varje förvaltning och bolag ska ha en fastlagd plan för säkerhetsarbetet samt en särskilt utsedd säkerhetssamordnare. Förvaltningar och bolag ska rapportera in skador och incidenter i kommunens gemensamma incidentrapporteringssystem.

Förvaltningarnas/teamens och bolagens säkerhetssamordnare ingår i kommunens riskhanteringsgrupp med ansvar att svara för verksamhetens planering, rapportering samt förberedelser. Verksamheterna ska också svara för att riskinventering och säkerhetsarbete blir ett levande inslag i den dagliga verksamheten.

Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund (SÖRF)

Räddningstjänstens roll är att tillsammans med förvaltningar, team och bolag förebygga och minimera skador på människor, miljö och egendom vid bränder och andra olyckor som föranleder räddningsinsats. Vidare ska SÖRF inom sitt ansvarsområde utreda och rapportera olyckor samt medverka i kommunernas skadeförebyggande arbete.

Räddningstjänstens kompetens ska utnyttjas i det dagliga säkerhetsarbetet för att säkerställa att aktuella regler och bestämmelser förankras i verksamheterna. Räddningstjänsten ska informera i skolor, på äldreboende och i samband med särskilda evenemang.

Kommunens anställda

Alla anställda ska aktivt arbeta för en ökad säkerhet i kommunens verksamheter och inom sina ansvarsområden. De anställda har ett ansvar för att rapportera hot mot verksamheten och att uppmärksamma möjligheter till ökad säkerhet. Anställda ska känna till och följa gällande säkerhetsbestämmelser inom den egna verksamheten samt ha en god risk- och krismedvetenhet.